

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 8. uri zjutraj.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25

Z "Novičarjem" vred:

za vse 1. to gl. 7.—
za pol leta 3.50
za četrt 1.75

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 6 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov. — "Novičar" pa po 2 nov.

EDINOST

Oglas in ostanila se računa po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic. Poslana, javna zahvala, smrtne itd. se računa po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazze Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano, ker ne frankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo Piazze Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

v "Edinost" je medu

Sodne razmere.

(Govoril dr. Laginja v 201. seji državnega zbora dne 16. februarja t. l.)

(Dalje.)

Ker biva slovensko prebivalstvo večinoma na deželi, zunaj sedeža okrajnemu sodišču, dočim biva italijansko prebivalstvo večinoma po mestih in trgih, je umevno, da plačujemo istrski Slovani justico nekoliko dražje, primeroma mnogo dražje od italijanskega prebivalstva. Ustanovitev okrajnega sodišča v Dolini v okrožju sedanjega okrajnega sodišča v Kopru bi ne bila samo po stvari odložitvena prebivalstva, ampak je sploh jako potrebna. Velika korist bi bila tudi ustanovitev okrajnega sodišča v Kanfanaru, ker bi to olajšalo poslovanje okrajnemu sodišču v Pazinu, čigar okrožje je obsežno 9*5 štirirajskih milj, a ima 26.000 v raztresenih vaseh bivačih prebivalcev. Kanfanarskemu okraju bi bilo priklopiti občino Žminj od okraja Pazinskega in občino Kanfanarsko od okraja Rovinjskega, nadalje Šanvičenti in morda tudi Barban od okraja Vodnjanskega.

Naglašam to že zategadelj, ker bi v teh okrajih, v Dolini in v Kanfanaru, bilo moči ustanoviti tudi davčne urade in bi bilo za prebivalstvo tudi plačevanje davkov nekoliko ceneje, kakor sedaj. Seveda omenjam to le mimogrede, ker davčni uradi niso na dnevnem redu.

V posamnih sodnih okrožjih so tudi nekateri zelo oddaljeni kraji, za katere pa iz finančnih in drugih ozirov ni zahtevati ustanovitve posebnega sodišča. Nekaj bi se pa le dalo uvesti prebivalstvu v korist.

Tako so v sodnem okraju Buzetskem in na gorenjem Krasu okoli Lanišča vasi, kjer biva do 2000 stanovnikov. Za te je pot do okrajnega sodišča drag in trudapoln. (Posl. Spinič: Štiri ure in še več je hoditi.) To isto velja o vasi Boljun v sodnem okraju Pazinskem.

Mislím, da bi ne bilo nič preveč demokratsko in bi tudi državne stebre ne omajalo, če bi sodnik vsak mesec enkrat šel v dotični kraj ali v središče do-

tičnih krajev, namesto da mora vse prebivalstvo romati do sedeža sodišča. Kakor so uvedeni politični uradni dnevi, tako bi se mogli vsaj vsak mesec enkrat vrstiti tudi sodni uradni dnevi v posamnih takih krajih, četudi le za izvestne procedure.

Naglašam to že zategadelj, ker bi se gotovi krogi tako mogli prepričati, kakšna je pot iz Buzeta v Lanišče, kajti sodni funkcionar bi pač dobival dijete, a v Lanišče bi se ne peljal. Izvedelo bi se tudi, da se peljati ne more, ker tam sploh ceste ni, akopprav — kar je dobro zapomniti — prebivalstvo tam že 14 ali 15 let plačuje 100 odstotkov doklade na vse direktne davke in to za ceste. (Posl. Spinič: Afrikanke razmere! — Posl. dr. Kronawetter: Kaj pa se dela s tem denarjem?) To se godi, ker imamo italijansko avtonomijo v hrvatski deželi. (Posl. dr. Kronawetter: A kaj se dela z denarji?) V Tržaških bankah so deponirani.

Dovolite mi, da še nekoliko povem o delovanju kazenskih sodišč v Istri. Storitno žalostnega srca.

Principi, na katere se naslanja naše kazensko pravo, se mnogo slave. Govorim: Pozicija zatožbe je ločena od sodnika. Javni obtožitelj in zagovornik sta dva jednaka faktorja; izvedena sta principa ustnosti in javnosti, in sodnik more svobodno in neposredno uvaževati vse okolnosti dokazovanja, kaj se more še več zahtevati.

Izrečno moram povdarjati, da ti principi, če niso izvedeni ali če se slabo porabljajo, ali če jim nedostaje pravega temelja, niso vredni čisto nič ter morejo v izvestnih okolnostih samo škodovati.

Morda je to občna napaka, ki ni samo na Primorskem znana, da so državna pravdnistva samo javni obtožitelji, samo akuzatorji in da se bore malo menijo za pozicijo zatoženčev. Jaz sem stvar vedno tako sodil, da imajo državna pravdnistva nalogo, predložiti sodniku sumne momente, oripljene iz preiskave, navesti dokaze za krivdo, zajedno pa tudi dokazana sredstva, indicije, katere govoré eventuelno za ob-

za ta — epidemični národní — škandal. Kdor ta „napredek“ (1) pri nas opazuje in vestno sodi, pa — drugače govori, — spada na Studenec; če bi pa „Sibirijo“ imeli, spadal bi tja.

„Et meminisse juvat!“ „Ad exemplum“ to-le gospod urednik: Ko je v začetku letošnje gledališke sezone prišel v Ljubljano vodja nemškega gledališča — Rudolf Frinke, sumil je, da bo obisk nemških predstav valed premajhnega števíla Ljubljanskih Nemcev in — nemškutarjev šepav in hrom, a komaj ste bili dve, tri predstave, je že dobil drugo prepričanje o tem obisku in javno je vsetu odkril, rekoč: „No, ich weiss ja, dass mich die Herren Slovenen auch unterstützen werden!“ — In glejte, mož je imel prav, motil se ni! . . . Zdaj je ta bolezen — podpiranje nemštva in koketiranje z njim — postala v národní metropoli in beli Ljubljani (brrr!) kar akutna, in sam vrag je ne „kurira“, naj mu je na razpolago še tako temeljito radikalen — „desinfekcijski aparat“!

Jaz bi to in tako narodnjaštvo „sine ira et studio“ ekpediral v — Sibirijo, a

toženca. To pa se navadno ne zgodi in če zahteva zatoženec ali zagovornik, da se kaj znova preišče, morata biti že v naprej pripravljena na stereotipni ugovor: faktum ad A prošnje je negativen in ne dokazuje ničesar, faktum ad B je nerelevanten, faktum ad C bodo svedoki pojasnili itd., tako da je zagovorniku jako težko vsako dokazovanje.

Kvalifikacija dejanj, katera je soditi, je po mojem mnenju in slasti v tistih slučajih, kjer uplivajo še kak poseben smotri, čisto popolnoma napačna. Prepričan sem — ne morem drugače govoriti — da državna pravdnistva oziroma organi, kateri delujejo zanja, niso prosti vseh uplivov drugih oblastev in principov. (Posl. dr. Kronawetter: Sveta resnica!) Bojim se torej — in zato nimam v rokah samo indicije, ampak tudi dokaze, da so zadnji dve leti državna pravdnistva v Istri opravljala posle političnih oblastev. (Posl. Spinič: Na sramoto justici! — Posl. Kronawetter: Pri nas tudi!) Posledica je temu seveda ta, da zatožbe in sodbe časih malo čudno slóvejo — časih tudi ni sodbe, čeprav bi bila umestna — na vprašanje o pravičnosti sodeb, o olajšujočih okolnostih in morda tudi o zmotah se pa nihče ne ozira. (Posl. Spinič: Pravičnost je v nas že davno pokopana!) (Dalje prih.)

Občni zbor

moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda dne 26. februarja 1893.

Predsednik podružnici, gosp. profesor Mate Mandić, pozdravi najprvo zbrane člane. Naglašujoč veliko važnost družbe sv. Cirila in Metoda omenja, kako se je državni poslanec gosp. prof. Vjekoslav Spinič nedavno junaški potegnil za narodno šolstvo po obmejnih pokrajinah, opisujoč kričeče odnošaje sedanje, zlasti v Trstu in na Koroškem. Vsak zaveden Slovenec mu mora biti hvaležen na tem. Vztrajnim delovanjem dosegli bomo gotovo svoj cilj: slovenske šole. Ravno kar

ker je nimamo, hotel sem mu stopiti danes le „na nogo“ (prihodnjič, gospod urednik, stopil bom, če ne zgine, tej hidri — tudi „na glavo!“) —

Neke druge vrste zalega je pa tudi v našem mestu, ki jej enako živa duša sape ne zapre, — zakotno pisaštvo! To vam je baterija najmodernejšega sestavka. Po kazenskega zakonika §§ so taki malovredni elementi iz človeške družbe izvleči in deti pod ključ, a v naši Ljubljani se gibljejejo prosto liki „tiček v zraku“, na najnedolžnejše prestopnike se pa — pazi s sokolovim očesom! — Je-li čuda potem, če je zakotno pisaštvo tako drzno in nesramno, da opravlja svoj posel kar javno in nič manj kot pravo pravcato — obrt (!), le s tem razločkom, da si še ne upa firmo obesiti; pa tudi do tega zna še priti! — Kmet in neuko ljudstvo naj se odira, in brani naj se — samo! — Napredek tudi na tem polji! . . .

Póstne jeremijade! Nu, kaj gubančite čelo, gospod urednik! Dunajska vlada in Ljubljanska poznata kaj dobro naše napake, slabo stran, in druge — strani, in to jej pride vse prav, a tudi nekemu dru-

je sklenil deželni šolski svet goriški, da mora mesto goriško ustanoviti slovensko šolo; do tega pridemo gotovo tudi v Trstu, a vender se je bati, da pače dotlej v morje še mnogo in mnogo vode.

Na to je predital gosp. Ludovik Furlani v imenu tajnika, gosp. Gregorja Bartola, nastopno poročilo o delovanju leta 1892:

Slavni občni zbor!

Želja, izražena v poročilu na zadnjem občnem zboru, da si sesida družba sv. Cirila in Metoda lastno šolsko poslopje, ni se žali-bog uresničila do sedaj. Glavno vodstvo ustrašilo se je prevelikih stroškov, nekoliko pa je gejló nado, da prevzame magistrat šolo v svojo oskrb. Ta nada se do sedaj ni še izpolnila; toda postavno število otrok je, potreba slovenske ljudske šole v Trstu je očitna, in prej ali slej bode le magistrat prisiljen šolo prevzeti.

Kakor lani, imelo je načelnístvo tudi letos mnogo preglavio se šolskim stanovanjem. Vender posrečilo se mu je končno ugodno rešiti to prevažno zadevo. Vzelo je namreč celo hišo št. 28 v ulici Giuliani v najem za 890 glđ. na leto, ter jo dalo popolnoma predelati in urediti za šolo. Napravilo se je 6 šolskih sob za pet razredov in za otroški vrt, dalje sobo za knjižnico in učiteljske konference, sobo za stanovanje jednega učitelja in stanovanje za šolskega slugo. Seveda stalo je mnogo denarja, ali glavna svrha se je dosegla: dobili smo primerno in dostojno stanovanje, kjer so združeni vsi naši šolski zavodi pod jedno streho, med tem ko „so bili do sedaj raztreseni po raznih hišah. Da se je vse to tako ugodno izvršilo, imata osobito gospoda inženir Živic in Žitko, katera se nista ustrašila ne truda ne pota, kadar je šlo za korist naše šole. Bodi jima izrečeno tukaj priznanje in priročna zahvala.

God sv. Cirila in Metoda praznovala je šola slovesno se sv. mašo in šolsko veselico.

Šolsko leto 1890/91 sklenilo se je s javnim izpitom, katerega udeležil se je

zemu hodi to prav! — Jaz mislim tiste, ki bi radi zaprečili vsak napredek pri našem narodu t. j. pri masi. Pri meni n. pr. ga ne bodo, in še pri marsikomu družem ne, a pri masi bi to radi dosegli! — So-li to morda tudi „winkeldohrtarji“? Ne, to jo zopet druga „specijaliteta“, o kateri pa seveda ne rečem drugega, nego to: Čas hiti in se spreminja, z njim se spreminjam tudi jaz, se spreminjate Vi gosp. urednik, in se spreminja — slovenski národ; in tako ne preostaje drugega reči, nego to, da bi tiste, ki bi ga radi ovirali in mu delali nečast, poslali v „Sibirijo“ (če bi jo mi Kranjci imeli, seveda), ali pa da bi naredili prav eminenten „fiasco“ če je tudi zdaj post, — kajti več povedati iz naše liasto-„bele“ Ljubljane vam pri vsej dobri volji ne morem, ker mi prvič, prostor ne dopušča, drugič pa zato ne, ker se naši slovenski listi, kakoršna sta, recimo, „Edinost“ in „Soča“, v Ljubljanskih narodnih krogih dokaj premalo podpirajo, nego bi se podpirati morala. In s tem narodnim — „šandalom“ sedaj, ko sem ga zabeležil, — končam.

Ljubljanski pohajkovelec.

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

„Omne trium perfectum“, — in trije so, katere bi jaz obsodil v Kranjske — Sibirije prognanstvo (če bi jo — imeli!) —: tiste naše narodnjake, ki podpirajo nemštvo in nemškutarstvo, ljubljanske „winkeldovokate“, ki odirajo in izjemajo ljudem denar iz žepa, in pa ljudij, ki rižejo „z glavo skozi zid“ in prerokujejo, da bo slovenski narod tudi srečno napredoval, če ostane — neumen!

„Zakon narave je tak, da iz malega rase veliko“; — pri nas na Kranjskem in osobito v Ljubljani bilo je pred nekaj leti več narodne samozvesti pa manj narodnjakov, ki bi bili tako malo značajni, da bi Nemštvu in nemškutarstvu na ljubo: govorili t. j. občevali nemško, svoje otroke v nemške zavode pošiljali, nemško gledališče in koncerte podpirali in — svoje firme v nemškem jeziku razobešali; — za zdaj — je stvar ravno narobe! Vseh teh in tacihi „narodnjakov“ se je število povečalo, in živ krst se ne zmeni

tudi zastopnik glavnega vodstva iz Ljubljane, tajnik g. Anton Žlogar.

Začetkom tekočega šolskega leta odprli se je na našej šoli še jeden razred, namreč vsporednica v prvem razredu, za katero je trebalo novo učiteljsko silo. Četrty razred razdelil se je v dva oddelka osobito s tem namenom, da se na 2. oddelku zadostno nauče nemščine oni dečki, koji hočejo pozneje vstopiti na kako nemško srednjo šolo.

Glavno vodstvo poslalo je tudi letos mnogo šolskih knjig, da se podare oziroma prodajo učencem. Isto poslalo je tudi več poučnih in zabavnih knjig za učiteljsko osebje in za šolsko mladež, da se je osnovala prepotrebna šolska knjižnica; isto poslalo je tudi več slik in kart, globus — z jedno besedo, preskrbelo je našo šolo z vsemi potrebnimi učnimi pripomočki, in naša šola se v vsakem obziru lahko meri z družimi javnimi ljudskimi šolami.

Letos vpisalo se je v našo šolo in otroški vrt pri sv. Jakobu 400 otrok. Šolska oblast spočetka ni dovolila jih sprejeti več kakor okoli 300; konečno izposlovalo se je toliko, da se je smelo pridržati okoli 340 otrok, drugi pa so se morali odpustiti. Gospoda moja! Te številke in te okoliščine govore nam bolj prepričevalno in bolj do srca, kakor najlepši govori. Kažejo nam, koliko ima jedno samo predmetje za šolo godnih naših otrok, koji bi radi obiskovali slovenske šole, da bi jih le bilo. Tako pa jih mora vsako leto toliko in toliko vstopiti v laške šole, kjer se tujčijo in vzgajajo v nasprotnike lastnega naroda. Slovenska šola naša pa je trdnjava, katera nam čuva nežno mladino, najlepšo nado naše narodne bodočnosti, da se nam ne zgubi; katera nam vzgaja slovensko izobražene in slovensko čuteče pristne — Tržačane. Pedpirati družbo sv. Cirila in Metoda dolžnost je vsakega zavednega Slovenca. Denar, v ta namen darovan, prinaša in prinašal bode obile koristi za našo narodnost, o katerih se prepriča vsak lahko na lastne oči. Spominjamo se pri vsakej priliki naše prekoristne družbe z darovi, vsak po svojej moči!

Slovenska čitalnica darovala je tekom leta 100 for. družbi ter postala tako pokroviteljica naše podružnice. Slava jej! Vzemo naj si je tudi druga narodna društva za vzgled! „Delalsko podporno društvo“, kakor čujemo, nabira milodare v ta namen.

Začetkom tega šolskega leta nastavilo je vodstvo dve novi učiteljski sili na našej šoli, namreč g. Pretnarja na mesto celotopivskega g. Delcotta, in gospodično Reichman, ker se je odprla vsporednica v prvem razredu. — Za vrtarico imenovana je bila gospodična Mikota na mesto odstopenivše gospodične Nadlišek, katera se je poročila.

Krščanski nauk poučeval je preč. g. Jakob Sila.

Šolo nadzoroval je na prošnjo glavnega vodstva iz posebne prijaznosti g. dr. Karol Glaser.

Konečno se izreka zahvala listu „Edinosti“ kateri je brezplačno objavljial vse vesti, tičeče se naše družbe.

O dohodkih in stroških je poročal blagajnik podružnice, g. Lacko Križ. Iz tega poročila je posneti, da je imela podružnica 5900 pld. 4½ kr. dohodkov. Mej temi 425 gld. 7 kr. darov, 158 gld. 36 kr. cirilo-metodijskega daru, 88 gld. 10 kr., nabranih mesto vencev za mrtvimi in 40 gld. nabranih v spomin pok. Ivanu Dolinarju. V blagajni je ostalo koncem leta 235 gld. 68½ kr. Posebej se je nabralo za vse tri „Božičnice“ gotovine 485 gld. 46 kr.

V ta namen je sedaj naloženih v tržaški hranilnici 375 gld. — Vrh tega se je nabralo čez 200 komadov obleke, kateri so se razdelili mej otročiče iz zabavišča in razredov.

Tajnikovo in blagajnikovo poročilo sta se odobrili brez ugovora.

G. Makso Cotič je poročal na to v svojem in v imenu gosp. Andreja Mušiča, ta sta natanjko pregledala knjige in račune ter našla vse v popolnem redu.

Zatem prosi besede gosp. Anton Truden izrekajoč v imenu zborovalcev presrečno zahvalo odstopenjajočemu odboru na njega neumornem delovanju.

Vest o volitvi novega odbora, priobčeni v poslednji številki našega lista, nam je popraviti tako, da so izvoljeni vaklikom: Mate Mandić predsednikom, Gregor Bartol tajnikom in Viktor Klinar blagajnikom. Odborniki pa: profesor dr. Karol Glaser, dr. Gustav Gregorin in Nicefor Stepančič.

Zahvaljuje se na udeležbi in obetajoč, da hoče novi odbor napeti vse svoje sile v prosep našega šolstva, zaključil je g. predsednik zborovanje.

DOPISI.

S Kranjskega, 1. marca. (Izv. dop.) (Framasoni in ples). Kakor morskakad se vlečejo v „Slovenec“ članki o framasonih na Kranjskem. Precej pri prvem teh člankov mi je rekel neki znanec: „Dobro! v „Slovenčevem“ taboru jih je največ, kajti framasoni so farizeji, le poglej tega in tega!“ Malo preoster se mi je ta čas zdel ta odgovor. Danes se mi ne zdi več tako oster. Kopito se prikazuje.

Torej ples, veselice, če treba tudi na pepelnico, to je, kar liberalizem podaja primeroma revnim ljudem. S tem se po framasonskem kopitu vozli socialno vprašanje. Bog varuj naše ljudstvo takih prijateljev! — Tako se končuje petnajsti članek v „Slovenec“, s katerim se obdelajo ljubljanski framasoni-plesalci na pepelnico.

Občudujemo že dve leti brezobzirnost naših „Mahničev“, ali ta drznost že presega vse meje. Namestu da bi lepo pohlevno molčali grešniki, si upajo še tako mogočno razsajati in druge ometovati z blatom, v katero so jih sami zavlekli! Kako to? Plesalo se je res v Ljubljani na pepelnico, n. pr. v redutni dvorani, v kateri se sicer shaja deželni zbor, v dvorani, katero so sezidali očetje jekuitje. Počastila sta ta ples znana gospoda, deželni glavar Detela in podglavar dr. Papež. To še ni nič čudnega! Ples na pepelnico sredo je ondi vodil katoliški poslanec g. Stegnar, katerega „Slovenec“ prišteva svojim. Tudi to naj bi bilo. Vsaj oprostite se lažje, ker se mu ples gotovo ne zdi tako grešen, kakor kakemu duhovnu. Ali, drugače je pa z vabilom na ta pepelnični ples. Pred seboj imam to prečudno vabilo. Tu stoji pod nastikanim vrtečim se parom „vabilo na maskarado (!) v reduti (!), pri plesu (!), svira vojaška godba“; spodaj pa čitaš črno na belem, da je to tiskala „Katoliška tiskarna v Ljubljani“. Res prav katoliško! Še bolj katoliška je pa druga stran tega vabila: „Plesni red po polu noči“ (tedaj na pepelnico!) in sicer: „Mazurka, valček, III. kadrija, polka française, mazurka, IV. kadrija, valček, polka hitra“. Tako se je tedaj vrtil ta pepelnični ples „na katoliški podlagi“!

Zdaj pa prosim, dragi čitatelj! prečitaj še enkrat zgoraj stoječe besede, ktere se je drznil zapisati „Slovenec“ člankar zoper ta ples, in potem premisli, ravnanje istih gospodov pri „Slovenec“, ki imajo v roki „Katoliško tiskarno“ s „katoliškim tiskovnim društvom“! Ali ni to živo framason-tvo? Ali se ne drže ti ljudje prav v onem členku omenjenega framasonskega načela: „Ne bodimo izbirčni pri sredstvih, da le izpodrinemo (druge tiskarne), za to je vsako sredstvo dobro!“ Da, denar, to jim je načelo!

Stara katoliška načela pa lahko gredo spat, kadar se kuje ljubi denar. Ravno kar sem izvedel, da to vabilo na pepelnični ples ni bilo prvo, ki je prišlo izpod stroja, s katerim so začeli tiskati „in no-

mine Domini“. Na ples tedaj pomagajo vabiti naši „katoliki“ sami! Ker pravijo, da je ples greh, posebno na pepelnico, je gotovo še hujše v ta greh napeljevati od duhovske strani in se tega greha udeleževati s pomočjo tiska, ki bode pohujšanje širil še med pozne rodove. Nič ne pomaga tu izgovor gospodov, da so tudi zoper ples. Kdo jim bo verjel! Kako more jeden „gospod Janez“ vrteti isti tiskovni stroj v enem času naprej in drugi nazaj, jeden zoper ples in drugi za ples? Ali se ne širi s tem beganjem ljudstva res framasonstvo, katerega doslej nismo poznali? Ali se ne izpodkopa s tem veljava škofu, ki je pokrovitelj „Katoliškemu tiskovnemu društvu“? In kako je pri srcu duhovnim pastirjem, ki pridigujejo, kako je ples nevaren, s trdo prisluzenimi stotaki, darovanimi za „Katoliško tiskarno v Ljubljani“, pa pomagajo vabiti na ples po ondi tiskanih vabilih. „Hic salta!“ gospod dr. Pavlica, po plesnem redu iz „Katoliške tiskarne“!

Na veselicah Ciril-Metodove družbe je ples že davno prepovedan od vodstva. Tedaj ondi ni „Rhodus-a“! Pač pa ga ponujajo vaši novopečeni „katoliki“.

Prihodnjč, gospod urednik! ako se škandal ponovi, Vam podam še lepši cvet iz šopka Kranjske novokatoliške zavesti. Povem Vam namreč, kako se „pobožni Mahnič“ zaradi svoje gorečnosti med seboj lasajo po ljubljanskih prižnicah. Vse to samo v zabavo ljudstvu, katero pri popačenem okusu želi imeti „Hetz“ celo v cerkvi. Ne zijajte predebelo! Tudi ta škandal je, žalibog! „dovršeno dejanje“, o katerem govori tužna Kranjska. „Bog varuj naše ljudstvo takih prijateljev!“ — Če tudi so v najem vzeli katoliško zavest. Maskarade bodi konec! Doli s krinko!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica. V seji dne 1. marca pričela se je razprava o proračunu ministerstva trgovine. Pred začetkom razprave pa je odgovoril trgovinski minister na interpelacijo posl. Burgstallerja radi rešilnih sredstev pri nezgodah na morju, rekoč, da se vlada resno bavi s tem vprašanjem ter da se še vrše pogajanja za zgradbo jednega posebnega parnika v ta namen za Trst. — Na interpelacijo posl. Biankini-ja, tičečo se razmerja Lloyda do družih malih parobrodskih podjetij, je odgovoril, da Lloyd ni kriv, da so se znižali tarifi. Vlada je skušala doseči nekako zvezo mej temi malimi podjetji, tako, da bi bil obstanek osiguran vsem. Nastale pa so ovire, katerih ni bilo moči odstraniti do sedaj. Prometni vspehi Lloyda so se zboljšali v zadnjem času. Dohodki v letu 1892 so se sicer zmanjšali, a tudi stroški, osobito v arsenalu. — Na interpelacijo poslanca Dipaulija je slednjič odgovoril, da vlada nikakor ne namera v znižati carine na uvoženo vino tudi za druge države tako, kakor se je znižala za Italijo. V razpravi o proračunu ministerstva za trgovino petegnili se je posl. Schlesinger zoper za to, da se jemlje ozir na male obrtnike pri oddajanju del za vojsko. Mali obrtniki bi se morali tako organizovati, da bi bili bolj sposobni, nego so bili do sedaj, za udeležbo pri oddajanju del za vojsko. Trgovinski minister naj bi se pobrigal za zadržuge, da bi poslednje mogle tekmovali z velikim kapitalom. Na tem polju treba rešiti socialno vprašanje, da ne doživimo konca strahu in groze. Prekupčevalci so zelo škodljivi trgovini, ker višajo cene v veliki meri. Proti koncu svojega govora je posl. Schlesinger hudo napal židovsko časopisje dunajsko, rekoč, da so velikokapitalistiški Židje resnični državni demagogje, ki zaslužijo, da bi jih izgnali z bičem iz vseh

krščanskih narodov. — Poslanec Stalitz je zopet naglašal škodo, koju trpi Trst vsled odprave proste luke. Veliko magazinov je praznih, hiše so izgubile svoje cene tako, da je danes v Trstu možno prodati hišo le z veliko težavo in izgubo. Stroški na trgovišči tržaškem so previsoki, na čemer je kriva draga uprava javnih skladišč. Mislilo se je, da se znižajo stroški z javnimi skladišči, a prišlo je narobe. Nekdaj je bil Trst na petem mestu mej pomorskimi tržišči, danes je komaj na 25-tem. Po odpravi proste luke prišla sta v Trst le en čevljar in pa jedna trgovina na drobno. Trst hočejo tolažiti z industrij, ali to mesto je v prvi vrsti kupčijsko mesto. Glavni vzrok, da Trst nazaduje, tiči v tem, ker nočejo skrbeti za olajšave prometa. Transitni (prehodni) promet je zelo važen za Trst, a tega bi mogli pospešiti po kaki novi železniški zvezi z Nemčijo. Tožbe mesta tržaškega odmevajo tudi ob istrskem in dalmatinskem obrežju. Otok Lošinj, ki je imel nekdanj evetočo pomorsko trgovino, vidi se mu sedaj kot zapuščeno grobišče. Govornik meni, da bi tudi narodni prepri ponehali, ako bi se zboljšali gospodarski odnošaji. Poglejmo le na Ogrsko, kako delajo tam!

Proti komu drugemu je obrneno vse to nervozno gibanje na Ogrskem, nego proti nam? Konkurencija Ogrske narašča od dneva do dneva. Naj-li položimo roki križem, da se ne zamerimo Ogrski s tem, da varujemo svojo kožo? Trst potrebuje železnico čez Ture, tako, da se podaljša Rudolfova železnica na zapad. Gosp. minister naj zaukaže, da se prično studije za traciranje te železnice in naj zahteva v ta namen dodatni kredit, ako nima na razpolago potrebnih sredstev. Govornik pozivlja zbornico, naj povzdigne naše gospodarsko gibanje iz močvirja, da dokažemo, da tudi mi lahko toliko storimo kakor ona druga državna polovica in da povzdignemo Avstrijo na višek gospodarskega razvoja. dostojen velike države. Na to se je pretrgala razprava. Posl. Kaizl in tovariši so interpelovali pravosodnega ministra, ali je res, da se najvišje sodišče poslužuje pečata z nemškim napisom, dočim postava določuje, da mora imeti ta pečat latinsk napis. — Posl. Gessmann pa je interpeloval radi postopnega konfiskovanja goriškega lista „Il Rinnovamento“. — V seji dne 3. marca je priznal trgovinski minister neugodni položaj — Trsta, na čemer je kriva gospodarska depresija, pa tudi naredbe proti koleri. Minister se sklicuje na razne udobnosti, dovoljene po odpravi proste luke in na subvencije, privoljene Lloyd. Kar se tiče javnih skladišč zapričela so se resna pogajanja. Za traciranje železnice čez Ture zahteva danes dodatni kredit 20.000 gld. Istotako zahteva dodatni kredit 8000 gld. za pospeševanje obrti. Pri razstavi v Čikagu se bode posebno oziralo na male obrtnike. Ozirati se hoče na želje službujočih pri trgovini, kar se tiče praznovanja nedelj. — Posl. Burgstaller smatra gradnjo železnice čez Ture kot neobhodno potrebno ter predlaga resolucijo, zahtevajoč, da se najme posojilo za zgradbo železnice, pristanišč in drugih del. — Posl. Possi zahteva, da se podržavi južna železnica.

V nadaljni razpravi izjavil je gosp. minister, da ni prevzel nikakega jamstva, da se ne bode izkoristovala vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo. Vlada je storila vse mogoče, da ustreže opravičenim zahtevam pridelovalcev vina. V Avstriji je sploh opazati, da se manjša zauživanje vina in vinogradniki niso le po vinski klavzoli prišli v zadrego. — Posl. Spinčić se je na to potegnil za zgradbo pri pristaniščih na vzhodnem obrežju Istre in za izdatne podpore trgovinski mornarici. Povedal je tudi, da je avstrijski Lloyd zavrnil neki hrvatski dopis, došel mu iz Spleta, zahtevajoč, da se mu piše v poslovnem jeziku. Govornik izraža razne pri-

tožbe slovenskega in hrvatskega prebivalstva v tem pogledu. Govor Spindičev priobčimo po stenografskem zapisniku.

Dne 28. t. m. se je sešla v Budimpešti škofova konferencija. Na dnevnem redu sta adresa, koje hoče episkopat predložiti kroni, in pa spomenica, koje hoče predložiti vladi.

Vnanje države.

V nemškem državnem zboru izgovoril je posl. Bebel resnično besedo. Rekel je: Mnogo ljudij je, ki mislijo, da Nemčija ni kriva vojske z leta 1871. No, Nemčija jo je zakrivila. A bilo bi praktično, da dokaže, da ume podati roko v pomirjenje. To bi bilo koristno za nemško vlado in za narod nemški.

Iz Bolgarske došla je zopet vest o novem nasilstvu, uprizorjenem po mogotcu Stambulovu: dal je siloma zapreti metropolita v Trnovem. Oficiozni telegraf pa je še tako bazobrazen, da hoče tako nasilstvo podtakniti kot menenje naroda. Kruti Stambulov hotel bi udušiti vse, kar se slepo ne uklanja njegovi srditosti. A zapomni naj si, da tudi zanj pride plačila dan. Princa Koburga je omotil, ali proburjenje iz te omotice bode najbrže strašno.

Različne vesti.

Gosp. poslanec Ivan Nabergoj prejel je iz Barkovelj nastopno zaupnico: Blagorodni gospod poslanec! V Pulji izhajajoči list „Il Diritto Croato“, poročajoč o volilskem shodu, katerega ste Vi sklicali blagovolili v mesecu januarju t. l., pregrešil se je res nezaslišano proti čast. Vaši osebi.

Polnim svojem prepričanju na jedločnejše protostajujemo proti izrazu tega lista „izdajalec domovine“, namenjen upravnim spoštovani osebi Vaši!

Ne izdajalec, oče, vodja našega naroda v okolici ste nam bili do sedaj — in upamo, da nam bodete še nadalje, mnoga mnoga leta da nam Vas Bog še živi!

Sprejmite, blagorodni, gospod naše globoko sočutje na nečuvnem razžaljenju imenovanega lista ter udanost podpisanih Vaših volilcev

v Barkovljah (pri Trstu) 9. svečana 1893. (Sledè podpisi vseh veljakov Barkovljanske župnije (Barkovelj in Grete) ter družih vol.)

† Fran Šmidt učitelj v Žiréh nad Idrijo, umrl je dne 26. februarja t. l. za hripo v 44 letu dobe svoje. Bil je vrl učitelj in pred leti izvrstna moč slovenskega gledališča v Ljubljani, kakor nih zdaj močno pogrešamo! Blag mu shranjen spomin!

† Blaž Hrovath, vodja ljublj. učiteljskega umrl je 22. februarja t. l. — Da bi dobili ti dve učilišči zdaj vrednega naslednika, a ne v osobi kacega — prof. Linhart! . . .

Imenovanja. Višjim car. oficijalom so imenovani S. Schmidek, Fr. Peterlin in St. Herzeg; car. oficijalom R. Baldassi in R. Tomičich; car. asistentom H. Blitz, A. Lazarich, F. Jast in Er. Trojan.

Konflikacija. Zadnje številko „Naše Sloge“ je zasleglo državno pravdnistvo radi vesti „Zastupnici puka“, došle z Dunaja. Vredništvo je priredilo drugo izdanje.

„L'Indipendenteja“ minole sredo je zaplenilo državno pravdnistvo. Ljudje, ki so ga čitali v kavarni, predno je prišel ponj redar, pravijo, da kaj tako umazanega in podše niso čitali z lepa. A vse to je voljalo katoliškemu duhovniku in podpisan je bil italijansk duhovnik. Ne moremo si kaj, da ne bi vnovič zaklicali Mahniču in tovarišem: Hic Rhodus, hic salta! Ako imate pogum, ako se res borite za krščanska načela, ako Vas je res volja braniti čast in ugled svojih tovarišev, začnite vender enkrat pometati tudi tam, kjer je največ smeti! Ujunačite se in primite resničnega bika za roge, mesto da z vso svojo gubernostjo in svojim talentom otepate tudi po takih ljudeh, ki so vam nevarni le v — Vaši domišljiji.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali veseljaki pri igri, vedno brez ki-

bicev, 5 gld. 80 kr. — I. Koblar 1 gld. — Tereza Košir iz Movraža 80 kr. — V gostijah na imendan g. Aleksandra Mahorčiča v Matovunu darovali so njegovi čestilci 6 gld. 30 kr.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, in sicer v namen, da se župnija v Rojanu vpiše mej pokrovitelje, darovali so č. gg. Piščanc Just 1 gl., Gerdol Ivan 1 gl., Škrbec Matej 5 gl., Katalan Josip 2 gl., Turk Josip 2 gl., vesela družba pri Venutiju 3 gl. 20 kr. Pri zabavnem večeru pevskega zbora „Zarja“ 5 gl. 12 kr. Dollenz Franjo 5 gl. Bartelj Matija 2 gl.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti izplačal je blagajnik „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ 5 for. 83 kr. kot dividendo za minolo leto za pokroviteljstvo jednega pokrovitelja, uloženo pri tem društvu. Isto društvo je izročilo znesek od 5 gld., katerega je daroval podružnici neki odstopivši zadružnik.

Redni občni zbor „Tržaškega podpornega in bralnega društva“ bode jutri ob 3. uri popol. v društvenih prostorih, na kar se opozarjajo č. društveniki.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Greti vabi na občni zbor, ki bode v nedeljo dne 12. marca t. l. ob 4. uri pop. v prostorih otroškega vrta na Greti (nova hiša gosp. Krajčerja). Dnevni red: 1. Nagovor prvomestnika. 2. Poročilo zapisnikarjevo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Posamični predlogi. 6. Vpisovanje novih udov. 7. Volitev novega načelnštva in pregledovalcev računov. — K obilni udeležbi vabi Načelnštvo.

Nova kmetska podružnica s sirarnico ustanovila se je dne 19. februarja t. l. v Rovtah nad Logatcem. V odbor so voljeni: Predsednikom č. g. Ivan Hladnik, duh. pomočnik; tajnikom g. Alojzij Sežun, učitelj in voditelj; odborniki: Ivan Mazi, Janez Petkovšek in Gašpar Kavčič, vsi posestniki v Rovtah. — Podružnica šteje do zdaj blizu 30 udov, sirarnica nad 20. — Pri tej priliki je podaril gosp. Ig. Gruntar, c. kr. notar logaški, znesek 12 gld. za drevesnico. — Vivant sequentes!

„Gospodarsko društvo v Škedenju“, vknjižena zadruga z neomejeno zavezo, imela bode jutri, dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj svoj redni občni zbor v gostilni g. Josipa Saneina-Cina. Vpored: Nagovor predsednika; poročilo tajnika; poročilo blagajnika; posamični nasveti.

Pevsko društvo „Vesela“ v Škedenju bode priredilo svojo društveno veselico na „Belo nedeljo“, to je dne 9. aprila. — Vpored priobčimo svoječasnno.

Iz Komenskega okraja došlo nam je že več pritožeb, da tamošnja c. kr. davkarija izdaja plačilne naloge, pozivnice itd. v italijanskem jeziku. Tudi sicer nam poročajo o kričočih netaktnostih z neke gotove strani. Prebivalce Komenskega okraja prosimo nujno, da nam prijavijo vsak tak slučaj, ko dobe pozivnice ali plačilne naloge v italijanskem jeziku. — Sicer pa hočemo videti, kako dolgo še ostanemo — P čičavi! —

Banka „Slavija“ je našim laškim nasprotnikom tren v peti in jo obrekujejo ob vsaki priliki. Tako so strašili kmeta Berneš iz Višnjana, kojemu je nedavno pogorela hiša, da ne dobi ni noviču od „Slavije“. Takimi lažmi bi hoteli odvračati ljudstvo od imenovane banke. Zato pa treba povedati, da jo Berneška banka „Slavija“ izplačala takoj po požaru škodo, enajeno na 911 gld. 66 kr. Ubogi kmet niti ne more primerno izraziti svoje hvaležnosti do „Slavije“, da mu je tako naglo povrnila škodo.

„Notranjska posojilnica“ v Postojni nam je doposlala svoj računski sklep za deseto upravno leto 1892. Ta posojilnica je imela v minolem letu 82.459-88 gld. prometa. Članov je pristopilo 33, izstopilo pa 14. Hranilne vloge so se povišale od 40.511 gld. 62 kr. na 49.546 gld. 71 kr. Dana posojila so narasla od 50.179 gld. 6 kr. na 56.538 gld. 89 kr. Zadružnikom

se izplača dividenda po 5 gld. od sto; družbi sv. Cirila in Metoda in gasilnemu društvu v Postojni se je dovolilo vsakemu po 10 gld. Svota 321 gld. 18 kr. se pridene zadružnemu zakladu. V ravnateljski odbor so izvoljeni: Peter Kraigher, ravnateljem; Alojzij Kraigher, blagajnikom; Franjo Kutin, kontrolorjem; Ferdo Gaspari in Franjo Kogej odbornikoma. — V nadzorstveni odbor so izvoljeni: Fr. Križaj, Josip Lavrenčič, Anton Lodes, Gregor Pikel, Richard Šeber in Miroslav Vičič.

Spustili v morje bodo jutri v ladijetessalnici sv. Roka pri Miljah nov velikanski Lloydov parnik „Bacquechem“, koji je namenjen za indo-kitaško-špansko črto. Kmalu bode priplul v Trst drugi novi velikanski parnik „Vindabona“, ki so ga zgradili v Stettinu, kateri pa ni mogel priti dosedaj radi velicega ledu. Ta dva parnika bodeja največja, kar jih ima avstrijski Lloyd.

Oproščenje od zatožbe. Dne 3. t. m. sedel je pri c. kr. deželnem sodišči tržaškem na obtožni klopi gospod Ivan Koren, narodni (ljudski) učitelj v Pliškoviči zaradi hudodelstva javnega nasilstva, storjenega hudobnim poškodovanjem tuje lastnine v zmislu §. 85. črka a) k. z. na škodo Mihajla Petelina, velikega župana pliskovškega.

Glavna razprava trajala je blizu 3 ure in vse sumnje, ki so letele proti obdolžencu zaradi omenjenega hudodelstva, so se tako razpršile, da je sodeči sodni dvor, nemogoč se prepričati o krivnji obdolženca, oprostil ga od obtožbe. Vsa obravnava vrnila se je v slovenskem jeziku, samo g. zastopnik drž. pravdnštva, — in ne vemo zakaj — posluževal se je italijanščine.

Pred okrožnim sodiščem v Rovinju vrnila se je predvčeršnjim in včeraj kazenska razprava proti šesterim Pazincem, koje toži državni pravdnik, ker so dne 28. avgusta m. l. napadli slovenske in hrvatske rodoljube, došle na veselico v Lindar.

Obtoženi so bili: Rodolfo Pilat, Ruggero Camus, Fedele Camus, Giovanni Gerzetic, Gv. Mrach in Raimondo Mrach.

Kot priče so bili zaslišani: dr. Otakar Ribač, Fran Polič, Mate Mandić, Marino Sabić, Ivan Ivič, Mogorovič in nekateri drugi.

Razpravo je vodil predsednik okrožnemu sodišču dr. Fiochi neprestransko natančno. Tožil je državni pravdnik Dana, branil je zatoženci dr. Marko Costantini. Vsi zatoženci so tajili, da bi bili hoteli napadati, ampak da se le branili svojo meščansko čast proti izživljanjem Hrvatov in Slovencev; priče pa so dokazale na jasn način, da so jih obtoženci res napadli brez vzroka, kar so morale pripoznati celo njihove priče. Gerzetic je bil tudi tožen, da je kričal pri neki pojedini v Pazinu v navzočnosti c. kr. uradnikov: „Evviva Garibaldi!“ — kar pa je zanikal obtoženeec.

Po končani razpravi bili so obtoženi spoznani krivimi po §. 305 k. z. in jim je sodišče prisodilo: Fedelu Camus 6 tednov, Ruggeru Camus 4 tedne, Rudolfu Pilat 3 tedne, Ivanu Gherzeticu 6 tednov. Drugi so bili oproščeni. Obtoženci so prijavili ničevno pritožbo.

Porotno sodišče je obsodilo na smrt 27-letnega Ivana Metlika iz Petrinje pri Dolini, zatoženega, da je s kamenjem umoril lastnega očeta. Obsojenec je bil dolgo časa brez dela ter ni menda imel nobene ljubezni do dela, radi česar ga je njega oče večkrat zmerjal. Dne 4. novembra prišel je zadnji iz Trsta ter ukazal sinu, naj mu napravi kavo. Sin je začel kavo kuhati, a ko je kava zavrela, je tudi nekoliko izkipelo iz lonca, na kar se je oče razardil ter sinu zapretil. Ta je šel iz hiše ter pobral nekoliko kamenja, koje je začel lučati v ubozega starčka, podrži ga na tla in ranivši ga na glavi. Oče se je privlekel ves krvav v hišo, a ne zadovoljen še s tem, bil mu je krvoločni sin kmalu za petami ter ga je jel udrihati s kamenjem

po glavi — tako, da mu je prebil možgane — dokler ni revček izdahnol svoje duše. Na to je poklical svojo sestro ter jej povedal, kaj je napravil. Kmalu na to so žandarji nečloveškega ubijalca aretirali. Žandarjem je začetkom zločin tajil, potem pa vse izpovedal. Pri obravnavi je tudi vse izpovedal ter jokal.

V četrtek je stala pred tukajšnjim deželnim sodiščem Antonija Pelegrini, zatožena detomora. Porotniki so jo spoznali krivo z 8 proti 4 glasom in sodišče jej je prisodilo 6 let ječe. — Radi uradnega poverjenja se je moral zagovarjati pred istim sodiščem bivši župan dekanski, Ivan Grižon, a so ga jednoglasno spoznali ne krivim.

Pevcem „Slovenskega pevskega društva“. Redne vaje se prične zopet prihodnji petek in se bodo potem vršile vsaki petek. Začetek ob 8. uri zvečer. Mesto pevovodje jo prevzel gospod Furlani. Gg. pevci se pozivljajo, odlej redno in točno zahajati k vajam.

„Novičar“ izide nočoj ob 6. uri. Vsebinsko mu je zanimiva. Osobito opozarjamo na poročilo o „Konsumnem društvu rojanskem“.

Književnost.

„Matica Hrvatska“ razposlala je že vsem članom za lani izdane knjige. Ako jih kdo ni dobil, naj se oglasi pri dotičnem poverjeniku ali pa neposredno pri upravi „Matice Hrvatske“ najkasneje do 25. marca t. l. Kdor se do tedaj ne oglasi, izgubi pravico zahtevati lanske knjige. Ker je vsa zaloga Matičinih, za l. 1892. izdanih knjig razposlana, se za lansko leto več člani ne vzprejemajo. Zajedno se opozarjajo vsi Matičarji, kateri za lansko leto še niso doposlali društvenine, naj to blagovolé storiti najkasneje do 15. marca, poverjeniki pa naj čim prej dopošljejo imenike članov, ako tega še niso storili.

Uprava „Matice Hrvatske“.

Krojni vzorci s konstrukcijskimi tabelami za moško obleko. Dopolnjevalni zvezek k „knjigi krojaštva“. Z posebnim ozirom na potrebe krojačev na deželi, spisal in izdal Matija Kunč, krojaški mojster v Ljubljani. Pisatelj „Knjige krojaštva“ in „Toalete“ podal je pod tem naslovom novo strokovno knjigo, katera ima 30 izvirnih podob in 1 tabelo prenaševalnih meril ter ta ustregel mnogostroanskim željam posebno sodrugov na deželi.

„Dom in Svet“ št. 2. ima naslednjo vsebino: 1. Davorin Trstenjak, slovenski pisatelj. Spisal Andrej Fékonja. — 2. Trije snubci. (Romanca.) Zložil Anton Medved. — 3. Iz nove dobe. Spisal Ivan Sovrán. — 4. Menjajva! Zložil Anton Medved. — 5. Kako se je ženil Kobaležev Matija? vesela povest. — Spisal Podgoričan. — 6. Voditelj kmetov. Črtica iz časa kmetovskih uporov. — Spisal M. Š. — 7. Slava Levu XIII. (Ob petdesetletnici škofovanja.) Zložil J. Š. — 8. Na tuji zemlji. X. Zložil M. O. — 9. Imena rodbine in avasčine. Sostavil Fr. S. Lekše. — 10. Iz Novega Mesta v Bosno. Piše dr. J. Marinko. — 11. Na jutrovem. Potopisane in narodopisne črtice. — Spisal dr. Fr. L. — 12. Slovastvo. — 13. Razne stvari.

Poslano*).

Podpisani izjavlja s tem z ozirom na vest v „Edinosti“ št. 17. z dne 1. marca t. l., da je on res obsojen, kakor se tam glasi — ali da zadeva še ni dognana, ker ni bila še pri zadnji istančiji; ko pa poslednje svojo reče, bode se videlo, kedo ostane kriv — jaz ali pa gosp. Krist. Košuta.

Sv. Križ pri Trstu, dne 2. marca 1893.

Franč Košuta, posestnik.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velevala.

E. Šverljuga, dravec v
dion it. 1, priporoča se slav. občinstvu za
blagohotno obiskovanje. Cl.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsum-
nega društva, poprej Pertotova, pri-
poroča se najtopleje slavnemu občinstvu.
Točijo se vedno izborna domača oko-
ličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“,
vpisane zadruge z omejenim poročilom v ulici
Belvedere št. 3, bogato založena z jedilnim bla-
gom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča
kupovalcem v Trstu in iz dežele. 50-104

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega
in Cecilia, toči izvrstno
domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša —
pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske
poštne tiskarice. Cl.

**Kavarni „Commercio“ in „Te-
desco“** v ulici „Caserna“, glavni shaja-
lišči tržaških Slovencev vseh stanov.
Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih.
Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča
Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Pivarna Lavrenčič via Rossetti (nasproti
lekarne E. Leitenburg)
priporoča svoja izborna isterska vina čistim
družinam po najnižji ceni 28 kr. liter v stanovanje
postavljen; naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo.
— Čistim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo
in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica.

Mlekarna Frana Gržine iz St.
Petra
na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba
Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat
na dan fršno opresno mleko po 12 kr. liter ne-
posredno iz St. Petra, sveža (fršna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vec-
chia št. 19,
trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in
raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-
pa št. 18
poleg kavarne „Universo“ priporoča se Sloven-
cem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna
vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je
odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem
Cl. JAKOB KUMAR

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1
trgovina z mnogovrstnim
lesnim, železnim in lončnim kuhinjskim orodjem,
pletenino itd. itd. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod ime-
nom „Belladonna“,
poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem
v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina,
istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na
dobelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“
Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente
št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna
jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via
St. Giovanni
in Via Nuova, opozarjata zasebniki, krčmarje in
č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, ste-
klenega, lončenega in železnega blaga, podob in
kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Antonijeta Drenik, Via Piccolomini
številka 2,
se priporoča tržaški slovenski gospodi za vanko-
vrstna dela, spadajoča v stroko šivilje, po najno-
vejši pariki in dunajski modi. Zagotavlja točno
postrežbo v popolno zadovoljnost in po nizkih
cenah. 24-52

Franca Potočnika gostilna
„Andemo de Franz“ v ulici Ireno se priporoča
slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima
dobro kuhinjo. Cl.

V gostilni „Alla Croce di Malta“
Piazza della Zonta, točijo se istrska in furlanska
vina najboljše kakovosti po 32 kr. liter. Kuhinja
dobra in postrežba točna. Vino v sodčkih za dru-
žino po 26 kr. l. franko na dom. 13-6

Spoštovanjem
V. COVACCIH.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovnih od
50 noč. do vsakega zneska vsak
dan v tednu razun praznikov, in to
od 9-12 ure opoldne. Ob nedeljah
pa od 10-12 ure dop. Obrestni
na knjižice. 3%.

Plačuje vsak dan od 9-12 ure opoldne.
Zneske do 100 gld. precej, zneske
preko 100 do 1000 gld mora se od-
povedati 3 dni, zn-ske preko 1000
gld. pa 5 dni prej.

Zakomptuje menjice domicilirane na tržaš-
kem trgu po 3 1/2 %.

Posejzuje na državne papirje avstro-ogrske
do 1000 gld. po 5 %.

Daje denar proti vknjiženju na posestva
v Trstu. Obrestni po dogovoru.
TRST, 23. Aprila 1892 5-24

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Odlikovana zlato medaljo: Bruxelles 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec

katero želodec in opravlja
prebavnih delov života krepi
in tudi odprti život pospešuje,
9-25 je

tinktura za želodec,

katero pripravlja
Gabrijel Piccoli,
lekar „pri angelju“
v Ljubljani na dunajski
cesti.
Cena 1 stekl. 15 novcev.

Izdelovatelj razpošilja to tink-
turo v zabojčkih po 12 ste-
klenic in več. Zabojček z 12
stekl. stane gld. 1.36; s 24
gld. 2.60; s 36 gld. 3.84; s 44 gld. 4.28; 55 stekl.
tehta 5 kg s pošto teži in velja gld. 5.26; 110
stekl. gld. 10.80. Poštno plača vedno naročnik.

Debliva se v lekarnah v Trstu, na Pri-
morem, v Istri in Dalmaciji.

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 50-6

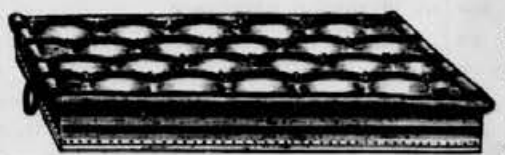
„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Sditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen
in Innsbruck.

evlhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15-20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri
naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno na mera postelje v notranji luči.
— Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko doposlan, tapeciran modroc na peresih,
je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke, kakor žičate žimnice, slamnice itd.,
kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne vstrežajo.

ANTON OBREZA,

tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Ta domača, edina narodna trdka te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najboljše
priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, za-
grinjal in vsa v tapetnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastoj in
franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih
naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in
dan in sicer v vseh barvah, kakor ruščice, modre, sivo in olivno
po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki ceni; do 25 gld.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje
otročjih vozičkov. 15-30

Privilegovane škropilnice proti pe-
ronospori inženirja Živica, so spo-
znane kot najboljše, ker so najpro-
stejše, najbolj trdne in trpeče; naj-
bolj lahke in hitre v rabi, ker po-
rabijo najmanj tekočine in ker pri
vsem tem najmanj stanejo. Podpi-
sana trdka jih pripravila zavolj
tega v mnogem številu za prihodnjo
spomlad ter pošilja, že zdaj pro-
spekte in cenike brezplačno vsa-
kemu, kdor se oglasi in oddaja
obrazce. Priporoča tudi drugo
svoje blago in razna svoja dela.

Živic in družb.

v TRSTU, ulica Zonta 5,

Inženirski urad, zaloga strojev in
dotičnega blaga, zastop tovarnic,
mehanična delavnica. 14

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1.
priporoča

najnovije zavratnike iz volne, z žido za
gospe in gospičice; židane zavratnike,
ovratnike in zapestnice za moške; ži-
dane rute za moške in ženske; volnene
čepice za otroke več vrst; boa, mufe iz
kožuhovine, davants Sabo iz suraha in
čipke za plese, židane dežnike na
izber.

Zagotavlja se točna postrežba pri
vmernih cenah. 12-

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 19-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi
rabiti kôtranove izdelke prepričala me je,
da sem začel sam izdelovati iz pristnega
kôtranovega izvlečka iz Norveškega
izvrstne sladčice podobne onim, ki dobajajo
iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
nova voda in glavice (Kapsule), lažje se
proživajo in prebavijo ter se prodajajo po
prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju
na eni plati vdolbeno ime izdelovatelja
Prendinija in na drugi besedo Catrame.
V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini
v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v
vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

Alojzij Suppanz

urar, Corso štv. 39. 25-104

Prodaja in popravlja ure.

Nič več kašlja!

Balzamski petoralški prah
ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar,
Dobiva se v odlikovani lekarni. 17-104

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.
Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma.

11 goldinarjev franko do vsake že-

lezniške postaje v
Istri poslan, ako se naročnik skliče na ta
časnik, stane pri meni en modroc na pe-
resih (Federmatratze). Ti modroci so so-
lidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo
po 30 dobro vezanih, močnih peres iz
najboljšega bakrenega drata, so s finim
afrikom tapecirani in močnim platnenim
evlhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15-20 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri
naročilih z dežele naznani naj se vselej natančno na mera postelje v notranji luči.
— Ako se torej dobi za 11 gld. dober, franko doposlan, tapeciran modroc na peresih,
je pač neumestno kupovati malovredno nadomestke, kakor žičate žimnice, slamnice itd.,
kateri pravemu namenu, imeti dobro postelj ne vstrežajo.

ANTON OBREZA,

tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4.

Ta domača, edina narodna trdka te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najboljše
priporočena za nakupovanje žimnic, salonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, za-
grinjal in vsa v tapetnisko obrt spadajočega dela. Ceniki s podobami zastoj in
franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene posebno pri bališčih in obširnejih
naročilih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in močni dobivajo se pri meni skozi leto in
dan in sicer v vseh barvah, kakor ruščice, modre, sivo in olivno
po gold. 5.50, 6, 7, 8, 9, 10 in višje po vsaki ceni; do 25 gld.

Pri meni je najcenejši kraj za kupovanje
otročjih vozičkov. 15-30

Krasne uzorce zasebnikom pošilja zastoj
in franko.

Bogate knjige z uzorci, kakoršnih še ni bilo,
za krojače nefrankovano. Jaz ne popuščam za
2 1/2, ali 3 1/2, goldinarjev pri metru, ne dajem
daril krojačem, kakor to dela konkorenca na
račun zadnje roke, ampak imam le trdne in
čiste cene, tako, da mora kupiti vsak zasebnik
dobro in ceno. Prosim torej zahtevati le moje
knjige z uzorci. Svarim tudi pred pisami kon-
kurence, ponujajoč dvakrat toliko popustka.

SNOVJI ZA OBLEKE.

Peruvien in dosking za čistito duhovščino, pred
pisane snovi za uniforme c. kr. uradnikov,
tudi za veterane, ognjeasce, telovadce, livreje,
sukna za biljarde in igralne mise, preproge
za vozove, lode neprimenčne za lovake suknje,
snovij za prati, potne ogrtače od gld. 4-14 itd.
— Kdor hoče kupiti vredno, pošteno, trajno,
čisto volneno sukneno blago, ne pa dober kup
cunje, ki se komaj toliko vredna, kolikor se
plača krojaču, obrne naj se do

IVANA STIKAROFSKY v BRNU
24-6 (v tem Manchesteru Avstrije) 24-3
Največja zaloga fabriškega sukna, v vrednosti
1/2 milijona gld.

Da pojasnim velikost in zmoglost izjavljam,
da moja roka združuje največje izvašanje sukna
v Evropi, izdelovanje kamgarov, potrebnih
za krojače in veliko knjigovozništvo le za lastne
namene. Da se prepriča o vsem tem, prosim
slavno občinstvo, da si, kadar mu prilika na-
nese, ogleda velikanske prostore mojih proda-
jalnic, kjer ima posla 150 ljudi.

Pošilja se le po poštne povzetju.

Dopisuje v nemškem, madžarskem, češkem, poljskem,
italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

Čista krv

zdravje!

Tajne bolezni, lišaji, spuščaji, ble-
dost, splošna utrujenost, slabost, se
izgubijo pri zdravi krvi. Mi jamčimo
za gotovi vseh pri uporabljanju naše
metode.

Pri vprašanjih je priložiti povratno
marko. 8-13

„Office Paris Sanitas“,

30. Faubourg Montmartre.

Nova patent samotvorna

brizgalnica za trte in rastline

„Syphonia“

prekaša vse do sedaj
poznane brizgalnice —
ker deluje

SAMOTVORNO.

To dokazuje tisoč po-
hvalnih pisem.

Sliko in popis je za-
htevati pri tovarni za
gospodarske ter vino-
rejske stroje.

PH. MAYFARTH & C.

Wien, II, Taborstrasse 76 10-5

Katalogi zastoj. Vsprejemajo se zastopniki.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Ciozza
najošrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi
jedili do 2 ur popolnoma. Izvrstna namizna in de-
sertna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po
nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo
ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slav-
nega občinstva. 104-51

P. Favero.

Petronio & Madalena

(naslednika A. Pipana) na oglu Via Torrente
Ponte della Fabra, priporočata svojo trgovino
z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa
svoje bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so
neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-55 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št. 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek.
Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije
Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in
tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk
za parkete in podo.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi roman-
sko žveplo za žvepljanje trt.